

פרשת במדבר – שבת פלה • גליון 286 • התשפ"ה

יוצא לאור על ידי בית המדרש "חיים והשלום" בניוירק

הגליון מקדש לרפואת

אלחנו בו שושנה

ה' ישמרהו ויחיהו, ישלח דברו וירפאהו בבריאות
איתנה והחלמה מהירה בטוב ובנעימים, ויגן עליו
ויצילהו מכל צער וסבל ויסורים קשים ונחיש
רפואתו בחסד וברחמים.

הן אל כביר ולא ימאס תפילת רבים

מחפפר הקדוש

"זרע שמשון"

לרבי שמשון חיים נחמני זיע"א

מדרש ולקוט "נאות פירושלים" – כאותם מלאכי
השרת שהם נראים ומשלמים לי, "איומה כנגדלות",
בדגלים שנתתי לה, ודוד רואה ואומר "לא עשה בן
לכל גוי" עכ"ל. קשה, דמי הגיד לו שדוד הפלף עליו
השלום רצה לרמוז על הדגלים, דילמא על השראת
שכינה או על התורה או על בה"מ וגם בפי הקודם
"מגיד דבריו לעקב הקו ומשפטיו לישראל" מהו
"עקב" ומהו "ישראל", ומהו "דבריו, הקו
ומשפטיו"? ויש לומר, דאיתא בילקוט שם, זה
שאמר הכתוב "ודגלו עלי אהבה" בין שנגלה
הקדוש ברוך הוא על הר סיני ורדו עמו כ"ב אלף
רכבות מרכבות של מלאכים ששאמר "רכב אלפים
רבותים" והיו כלם עשויים דגלים דגלים, אמרו
הלואי אנו נעשים דגלים כמותם, לך נאמר
"הביאני אל בית חינוך" זה סיני שבו נתנה התורה,
אמר להם הקדוש ברוך הוא, נתאיתם לדגלים
חייכם שאני עושה שאלתכם ששאמר "ומלא ה' כל
משאלותיך" מיד הודיע הקדוש ברוך הוא אהבתו
על ישראל ואמר למשה לה עשה אותם דגלים כמו
שנתאוו עכ"ל. וזש"ה למה "לא עשה בן לכל גוי"
משום "משפטים בל ידעום" שלא קבלו התורה,
ואיזהו הדבר שהריוחו ישראל בקבלת התורה, הוי
אומר הדגלים, שמראים תיחוד והשלום בדלקמן
בסמיה, ואיתא במדרש שעקב אבינו עליו השלום
צוה לבניו שישיאו את ארונו כפי הסדר שהיו ראויים
לפע בדגלים, וכו', כדכתיב "איש על דגלו באתות
לבית אבותם וכו', וזהו "מגיד דבריו לעקב"
שהודיע לעקב מה שהיה רוצה לצוות לישראל, כדי
שיעקב ג"כ יחלקם בה, ואח"כ פשיצאו מוצרים צוה
להם חקיו ומשפטיו לאפוקי האמות שלא די שלא
רצו לקבל החקים שהם מבלי טעם אלא אף
המשפטים שהם דברים שאמלא לא נכתבו ראויים
היו לכתב כמ"ש רש"י ע"פ "את משפטי תעשו ואת
חקתי תשמרו" וכו' גם אלו לא רצו לקבל כדאי
בילקוט "אנכי ה' אלוקיך", שבשנתגלה הקדוש ברוך
הוא על בני עשו ואמר להם מקבלים אתם את
התורה, אמרו לו מה כתיב בה, א"ל לא תרצה, א"ל
הוא ירושה שהוריש לנו אבינו "ועל חרפה תחיה"
ועמון ומואב השיבו שעקרום בא מהנאות כדכתיב
"ותהרין שתי בנות לוט מאביהן" ולא רצו לקבל לא
תנאף, וישמעאל לא רצה לקבל לא תגנב משום
הכרבה שפרכו אביו "והוא יהיה פרא אדם" וכו'
וישראל קבלו הכל חקים ומשפטים ומש"ה קראם
ישראל לשון חשיבות ולכן צוה להם הדגלים ולא
עשה בן וכו' משום "ומשפטים" וכו'.

חמשוד בעמוד תבא

בין התפקיד הראשי לנציבים

כאן, תלקח בחשבון שם. כי שם כבר אי
אפשר לשנות את ה"סרט", מה שלא נזהרת
כאן, יחקק שם.

בשבריו נברא העולם

נדבר נוסף נלמד מכל זה, בשביל פעלה קטנה
של שחקן אחד, הקימו שוק, רחוב, בתים,
ששקקו ואוכלסו בעשרות רבות של נציבים,
ונוסף לזה גם את אנשי הצנות, ואת ה"שני
שבשלישי" – הנהגים, הסבלים וכו' וכו', וכל
זה, כאמור, עבור אדם אחד, או יותר מדיק
עבור פעלה של אדם אחד. בשביל זה היה
שוק לטרח בשנוע צנות צלמים, ממחים,
שחקני משנה, שחקנים אורחים וממחי
משחק נוספים, להביאם ארצה ולשפנם בבתי
מלון בהתאם למעמדם, וזה מעבר למשכורות
מנפחות שיוענקו ביד רחבה, איש איש לפי
מעמדו ובהתאם לכשוריו, כדי שכל
ה"כבודה" הזאת תסיע, תבחן, תאתגר ותפעל
למען אותם פעלות בודדות של אדם אחד.
ועל דרך זה גם במעלת עושי רצון המקום
ברוך הוא, על שאר בני האדם;

שלמה המלך עליו השלום חותם את ספרו
קהלת (יב, יג) "סוף דבר הכל נשמע, את
האלקים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל
האדם". ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות
ו"ב) "מאי כי זה כל האדם? אמר רבי אלעזר,
אמר הקדוש ברוך הוא, כל העולם כלו לא
נברא אלא בשביל זה. רבי אבא בר כהנא
אמר, שקול זה כנגד כל העולם כלו. רבי
שמעון בן עזאי אומר, ואמרי לה רבי שמעון
בן זוטא אומר, כל העולם כלו לא נברא אלא
לצוות לזה". ובאר ב"שיטה מקבצת" "כל
העולם לא נברא אלא בשביל זה – כלומר, כי
העולם נברא לצורך בני אדם ובני אדם נבראו
לשבח ולהודות להקדוש ברוך הוא ולעבדו
וליראה אותו ואלו שעושין כן מקימין
העולם. והשאר הרי הן כפהמה שאין עושין
הדברים שנבראו בשבילן. אלא לצוות לזה –
כלומר, לזמן לו כל מאכלו ומשתייו. והוא
נברא לעשות רצון בוראו ותבדוק ויתעלה".

הרמב"ם בהקדמה לפרוש המשניות מרחיב
לבאר מדוע השוטים וכסילים רבים בעולם,
ביחס לחכמים הם המועטים. ומסביר בתוך
דבריו, שהעקר הם החכמים, וכדי להקל על
החכם את חיים בעולם הזה, עשה הבורא
ית"ש בני אדם נוספים – כסילים, שיפעלו
עבורו בתקון העולם. אלמלא הם, היה החכם

מהלך הייתי בצל חומות ירושלים, בדרפי לפתל
המערכי. ברחבה הסמוכה לשער יפו הרגשה
תכונה. משאיות ענק נעו בכבדות במעלה ההר
הצופה ל"מגדל דוד". מאחריהם השתרכו רכבי
פאר. בסמוך לפרצה הידועה שבחומת העיר
העתיקה, עצרו. פועלים זרזים נפלטו
מהמשאיות פתחו את דלתותיהם הרחבות,
מתוכם פרקו עגלות ציוד בפירות, סבלים
אמריקאים וערביים גררו אותם בסמטאות הצרות
של העיר העתיקה, בואכה ה"רבע הנוצרי".
כעבור כמה שעות, כששבתי מהכחל המערכי,
דרך השוק, הפתעתי לגלות שברחבה הפונה
משמאל לשוק, הוקם 'שוק חדש' בסגנון ישר, ו
ואפילו כמה בתים עתיקים נצפו ברקע.

התברר ששחקן ערל מארצות הברית החליט
לעשות סרט שחלקים מהספור – ה"תסריט"
מתקשרים עם ירושלים הקדומה. בוררים
נוספים העלו, שמדבר בכמה רגעים – אולי חמש
דקות – מתוך סרט שארכו למעלה משעה, ואשר
בעבור אותם כמה רגעי הדקה השקעו מליונים
רבים (לכנתים...), בשחקנים, בנציבים, בתפאורה
ובכל המסביב.

למחרת, שוב באתי לפקוד את שריד בית
מקדשנינו, כאשר עברתי באותו מקום, כבר החלו
האמונים לסרט. אנשי צוות קשוחים החזירו את
השחקנים שוב ושוב – על כל מעידה קטנה
מהתסריט. ומעידה קטנה זו שאמרנו, כללה
אפילו תנועות קלות – תנועת יד שלא במקומה,
פסיעות רגלים שלא עמדו בקצב הנדרש, הפעת
פנים קלה, שלא תאמה את הנכתב בתסריט,
בקצור, כל תנועה נמדדה בדיוקנות של מלוא
חמרת הדין, עד כדי חזרת הפעלה אחורה,
שזה אומר שפיכת הון רב, כאשר ההון הרב
שנשפך מקדם, בעצם, הורד לטמיון...

לשמתתי איני בקי בסרטים, ובכל זאת אני מתאר
לעצמי שהסרט, כאשר עלה ל'אקרנים' לצפייה,
אף אחד לא באמת שם לב לאותם תנועות קלות
ובלתי מרגשות של השחקן, מאלו שלא היתה
להם משמעות מיוחדת לתכן ה'עלילה'. אם כן
בשביל מה כל זה, מדוע שפכו כסף, אבדו זמן,
הטלטלו בדרכים ועברו אורחות ימים?

את המענה ("לשאלת רבים") נתנו הממחים בתחום
וזה תשובתם: זה נצחי, זה חביב להיות משלם.
חשבתו לעצמי שיש בזה כדי לקבל הצצה לעמק
הדין. אדם במהלך חייו בעולם הזה, מכין את
עולמו העתידי, זה לא רק ה"סרט" שלו שיצפו בו
בעולם האמת, זה עולמו ממשי. כל מעידה קלה

שבועות לרגל חג השבועות קטע מפרשו למגלת רות

פסוק (רות ג, י) "ויאמר ברוכה את' לה' בתי' היטבת' חסדך האחרון מן הראשון לכלתי לכת אחרי הפהורים אם יל ואם עשיר". קשה האיד נאמר שעשתה יותר טוב לכלתי לכת וכו', מהראשון אשר באת להתגר כמו שפרש המתרגם קדמאי דאתגירת וכו'. ויובן עם מה שאמרו בפ"ב דברכות גדולה הבטחה שהבטיחון הקדוש ברוך הוא לנשים, יותר מכל האנשים, שנאמר, (ישעיה לב) "נשים שאננות" אמר לו רב לרבי היא, נשים במאי זכין, באקרוני בנייהו פי בנישתא, ובאתגנוי גבריהו פי רבנן, ומנשרן לגבריהו עד דאתו מפי רבנן. ועין שם בגמרא ורש"י שמעלת הנשים גדולה מהאנשים ששולחות את בניהם ללמוד תורה וממתינות לבגליהם ומסיעות להם ללמד תורה ע"כ. ואם פן רות פשנתגירה היה לה שבר כמו ישראלית, אמנם אחר שהלכה להנשא לבעז שהוא תלמיד חכם ותהיה צריכה להמתין לו עד שיבוא מבית המדרש, הנה עתה נתגרפה שברה מכל האנשים – גדולה הבטחה וכו', וזהו שאמר "לכלתי לכת אחרי הפהורים אם יל ואם עשיר" רק אחרי התלמידי חכמים.

שפכיבו. כי אם אין שחקן אין 'שוק'. ולאור האמור, שכל סבת העולם היא לכבוד הבורא ית"ש, הנה פאשר אין תורה שישאל יקמיה, אין צרך בעולם.

על דרך זה נפיר את דברי הגמרא בחרדה שתפסה את העולם טרום מתן תורה, וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה (שבת פח ע"א; ג ע"א), "אמר חזקיה, מאי דכתיב (תהלים עו, ט) "משמים השמעת דין ארץ יראה ושקטה", אם יראה, למה 'שקטה'? ואם 'שקטה', למה יראה? אלא בתחלה יראה ולבסוף שקטה; ולמה יראה? כדריש לקיש, דאמר ריש לקיש, מאי דכתיב (בראשית א, לא) "ויהי ערב ויהי בקר יום הששי", ה"א יתרה למה לי? מלמד שהתנה הקדוש ברוך הוא עם מעשה בראשית ואמר להם, אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימין, ואם לאו אני מחזיר אתכם לתהו ובהו".

ויהי רצון שנזכה לקבל את התורה באהבה, ננדע ונעריך את המתנה הנפלאה שנתן לנו השם יתברך, שכוללת את כל הטובות שבעולם.

הגיש משה אליהו ש. (טל' 050.4125671)

שבת שלום ומברך וחג שמח

בהתאם לזה גם היה שחרם של המשתתפים; השחקן הראשי נהנה מנתח גבוה בתגמולי הסרט. אחריו, שחקני המשנה. ובמרחק רב מהם, בסכומים שגנזשבים 'פרורים' ביחס לתשלום הגבוה של הקורמים, קבלו המעצבים והבונים שבנו את הרקע – ה'שוק' וסביבו, הסבלים שהובילו את הצידוד והנצבים.

הדבר מלמד על הנשמות העקרויות בבריאה – היהודים. כבעל התפקיד הראשי בבריאה, נתנו ליהודי משימות רבות – המצוות, כי יש משמעות לתנועותיו, ביחס לגוי, שפעובד זוטרי, המשמש כ'רקע' ומכשיר את הקרקע עבור היהודי, אין משמעות מיוחדת לפעולותיו ולתנועותיו, והוא מחיב במצוות בודדות ביחס ליהודי וגם שוכרו בהתאם. והזכרנו בעבר את דברי רבינו "אור החיים" הקדוש (בראשית א, א) "מי שזכה בתורה זכה בכל העולם, ומי שלא זכה בתורה אין לו להנות מהעולם עד מדרך כף רגל, זולת אם ישמש הכשר עמליה".

ארץ יראה ושקטה

בחלף כמה ימים, כששוב עברתי שם, כבר לא היה זכר לאותו שוק עתיק ולעיר הקטנה

צריך לטרח בעצמו לבניית ביתו, הכנת מזונו וכו' וכו', ובעבור עמלם יכול הוא לנצל את זמנו להחכים בחכמה. כמו פן, העבודה שמקומו של החכם מאויש בבני אדם – גם אם הם פסילים ומטה, הופך את המקום למקום ישוב. עין שם בהרחבה בכל דבריו.

ידוע מאמר רבותינו זכרונם לברכה (עין סנהדרין לו ע"א; תנא דבי אליהו רבה כה) שכל אחד ואחד מישראל חייב לומר "בשכילי נברא העולם". ומאמרים נוספים בכתבי רבותינו מרחיבים בעקר הזה, שכל הבריאה כלה, הוכנה עבור כבוד השם יתברך, שפאה לידי בטוי בעבודת היהודי, לאפשר לו לעשות את רצון אבינו שבשמים במסגרת העולם הזה, ובעבור זה, ברא השם יתברך גם את היצר הרע שיאתגר אותו, יקשה עליו את העבודה, ולרב המאמץ יתגדל שמו של הקדוש ברוך הוא בעולם, וככל שהאתגר גדול יגדל שכר עבודתו. כי על היהודי הוטל התפקיד הראשי, בעוד שאר בני האדם משמשים כנצבים, כסבלים להקשרת העולם, ולמטרה זו נתן להם שכל להמציא המצאות המקילות את החיים בעולם הזה, כדי שהיהודי יתמקד בשליחותו.

ברמת התפקידים רמת התמלוגים

כאמור, ההצגה דרשה דיוק בכל חמרת הדין, וכל המשתתפים בה חייבו לפעל לפי תנועות וקצב מכתב מראש. ובכל זאת, בכל הנוגע ל'שחקן' הראשי, ההנהגה עמו היתה מחמירה, עד הקצה האחרון, גם שחקני המשנה, נדרשו לדיק בכל תנועה, אף לא כשחקן הראשי. ואלו ה'נצבים', הגם שגם הם חייבו לצית להוראות, בכל זאת לתנועותיהם לא היתה חשיבות כ'שחקנים' עצמם, ותנועותיהם לא הגבילו ביחס לקורמים. כי הם אינם העקר והסבה לכל המארג, ונוכחותם נועדה אך לתת רקע לספור.

שבת כלה

בשבת שלפני שבועות צריכין להקין לקבלת התורה, כי השבת נתן קדם התורה שהיא הכנה לקבלת התורה (שפת אמת' במדבר ה'תרס"ד)
"וכל הדברים היוצאים לפעל בששת ימי השבוע נתעוררים למעלה בלח בשבת הקודם". (פרוש המהר"ל להנהגת של פסח (עמוד יז) לענין שבת הגדול)

ד' וה' בסיון – ימי רצון

מובא בזהר חדש (פ' בלק דף נו) שביום ד' סיון הולכים אבות העולם עם משה רבינו להיכל משיח ויחד מתפללים ולומדים כל אותו הלילה וכן למחרת ה' סיון כל היום פלו, ומתחננים לשכינה הקדושה על הגאולה, ואם זוכים ישראל – באותה שנה נגאלים! ומובא בתקוני הזהר (תקון כא) שחג שבועות מסגל לנאלה יותר מכל השנה, על ידי קבלת על תורה של ישראל, ולכן קוראים במגלת רות שעוסקת בגאולה ולידת משיח בן דוד. ומובא בזהר הקדוש (פרשת אמור) שבחג השבועות מתבטל היצר הרע.

שלושת ימי הגבלה:

מודעה שתלה המשגיח רבי שלמה וולקא זצ"ל בישיבתו: קבלתי ממורי

החדש שנתעצור בכתר תורה

ורבי זצ"ל כי שלושת ימי הגבלה הם סגולה, מי שלומד בהתמדה רבה, ממש בלי בטול תורה לרגע, שזוכה להצלחה לכל השנה ולעליה בתורה. הוא אמר לי שזה מובא בספרים הקדושים.

קבלת התורה

ירושלמי ראש השנה (פ"ד ה"ח), ר' משרשיא בשם ר' אידי בכל הקרבנות כתיב חטא ובעצרת אין כתיב חטא [וכלומר, בכל מוספי המועדים נאמר "שעיר עזים אחד לחטאת" להוציא חג השבועות שנאמר "שעיר עזים" ולא נאמר לחטאת] אמר להן הקדוש ברוך הוא, **מכיון שקבלתם עליכם על תורה מעלה אני עליכם כאלו לא חטאתם מימכם**". ופרש ב"קרבן העדה" שבכל שנה בעצרת, פיום אשר עמדנו לפני הר סיני, ומקבלים התורה מתחדש. כמו שאמר רב יוסף, אי לאו ההוא יומא, כמה יוסף איכא בשוקא. הלכך אין שם חטאת ביום הזה. מובא בספר תוכחת חיים (חג השבעות), "יסוד העולם ומלואו הוא קיומו על ידי התורה. ולפיכך, במועד הזה חג השבעות, צריך להחזיק ביד לומדי התורה, יותר מכל ימות השנה".

נפלאות הבורא ית"ש למה קנים "פחד קהל"? ישנו פחד באדם לדבר בפני קהל. פחד זה שומר על האדם לכל יבשל בדבורי הבל, וישקול את מלותיו לכל יתחרט אחר כך [הדבר נכון לכל דבור בין איש לרעהו, אף דעת לבנון נקל שהנוק הנעשה מדבור לא נכון ברבים גדול יותר, ויתכן שלכן עשה הבות"ש שפכל שקהל השומעים מרבה יותר כך יגבר הפחד, שייביא את האדם לברר מלותיו].